

ØF-notat 09/2015

Sysseisseting og næringsliv i Oppland i 2015

av

Per Kristian Alnes
Katrine Gløtvold-Solbu

Østlandsforskning ble etablert i 1984. Instituttet har siden 2011 vært organisert som et aksjeselskap med Hedmark og Oppland fylkeskommuner, Høgskolen i Lillehammer, Sparebanken Hedmark og Stiftelsen Østlandsforskning som eiere. Østlandsforskning er lokalisert på Lillehammer, men har også et kontor på Hamar.

Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling. Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

- Næringsliv og regional utvikling
- Velferd, organisasjon og kommunalforskning

Østlandsforskning viktigste oppdragsgivere er departementer, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

ØF-notat 09/2015

Syssetting og næringsliv i Oppland i 2015

av

Per Kristian Alnes
Katrine Gløtvold-Solbu

Tittel: Sysselsetting og næringsliv i Oppland i 2015

Forfatter: Per Kristian Alnes, Katrine Gløtvold-Solbu

ØF-notat nr.: 09/2015

ISSN nr.: 0808-4653

Prosjektnummer: 1280

Prosjektnavn: Sysselsetting og næringsstatistikk Oppland

Oppdragsgiver: Oppland fylkeskommune

Prosjektleder: Per Kristian Alnes

Referat: På oppdrag fra Oppland fylkeskommune har Østlandsforskning laget dette notatet om sysselsetting og næringsliv i Oppland. Notatet inngår som en del av underlagsmaterialet til Oppland fylkeskommune i deres arbeid med Fylkesstatistikk 2015.

Emneord: Sysselsatte, næringsliv, statistikk

Dato: November 2015

Antall sider: 36

Pris: Kr 100,-

Utgiver: Østlandsforskning
Postboks 223
2601 Lillehammer

Telefon 61 26 57 00

Telefaks 61 25 41 65

epost: post@ostforsk.no

<http://www.ostforsk.no>

Publikasjonen er vernet etter åndsverkloven. Eksemplarfremstilling utover til privatbruk, er bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtalt med Kopinor (www.kopinor.no). Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatnings- og straffeansvar.

FORORD

På oppdrag fra Oppland fylkeskommune har Østlandsforskning laget dette notatet om sysselsetting og næringsliv i Oppland. Notatet inngår som en del av underlagsmaterialet til Oppland fylkeskommune i deres arbeid med Fylkesstatistikk 2015.

I Oppland fylkeskommune har rådgiver Wibeke Børresen Gropen vært kontaktperson. Forskerne Per Kristian Alnes og Katrine Gløtvold-Solbu har stått for utarbeidingen av notatet.

Lillehammer, november 2015

Merethe Lerfald
forskningsleder

Per Kristian Alnes
prosjektleder

INNHold

1	Syssetting og næringsliv.....	5
1.1	Arbeidsplasser og sysselsettingsutvikling	5
1.2	Struktur og utviklingstrekk i næringslivet.....	9
2	Landbruket er fortsatt en viktig næring i Oppland	13
2.1.1	Høyt alderstyngdepunkt i jordbruket.....	15
2.1.2	Større jordbruksenheter.....	16
2.1.3	Store utviklingsmuligheter i skogbruket.....	16
3	Positiv utvikling i industrien	19
4	Stabilt nivå i bygg- og anleggsnæringen.....	23
5	Oppland er et viktig reiselivsfylke	25
	Vedlegg.....	27

1 SYSSELSETTING OG NÆRINGS LIV

1.1 Arbeidsplasser og sysselsettingsutvikling

Ved inngangen til 2015 var det registrert 87 873 arbeidsplasser og 95 445 sysselsatte innbyggere i Oppland. Det gir en nettoutpendling fra fylket på 7 572 personer. Egendekningsandelene i tabellen under uttrykker hvor stor andel totalt antall arbeidsplasser i regionene og kommunene utgjør av antall sysselsatte som er bosatt der. Den sier altså noe om i hvilken grad kommunen eller regionen kan tilby sin egen befolkning arbeid. På regionnivå varierer egendekningsandelene fra 102 prosent i Lillehammer-regionen til 71 prosent på Hadeland. Dvs. at Lillehammer-regionen er den eneste regionen med flere arbeidsplasser enn bosatte yrkesaktive, dvs. nettoinnpendling. Lav egendekning på Hadeland er ikke overraskende med tanke på nærhet til Osloområdet og dermed høy utpendling fra regionen. Ned på kommunenivå skiller Lillehammer, Gjøvik og Nord-Aurdal seg ut med høy netto innpendling. Dette er regionsenterkommuner med forholdsvis stor innpendling fra nabokommunene. I Vestre Toten kommune er det balanse i arbeidsplasser og yrkesaktive. Fra denne kommunen er det en relativt stor andel som pendler til Gjøvik, men samtidig har de høy innpendling på grunn av industriklynga på Raufoss. I andre enden av skalaen finner vi Lunner, Søndre Land og Øyer. Lunner er som nevnt sterkt påkoblet arbeidsmarkedet i Oslo, mens store andeler av pendlerne i Søndre Land og Øyer har sitt arbeid i andre kommuner i sin region. Spesielt er dette gjeldende for Øyer, hvor en tredjedel av de yrkesaktive arbeider i Lillehammer kommune.

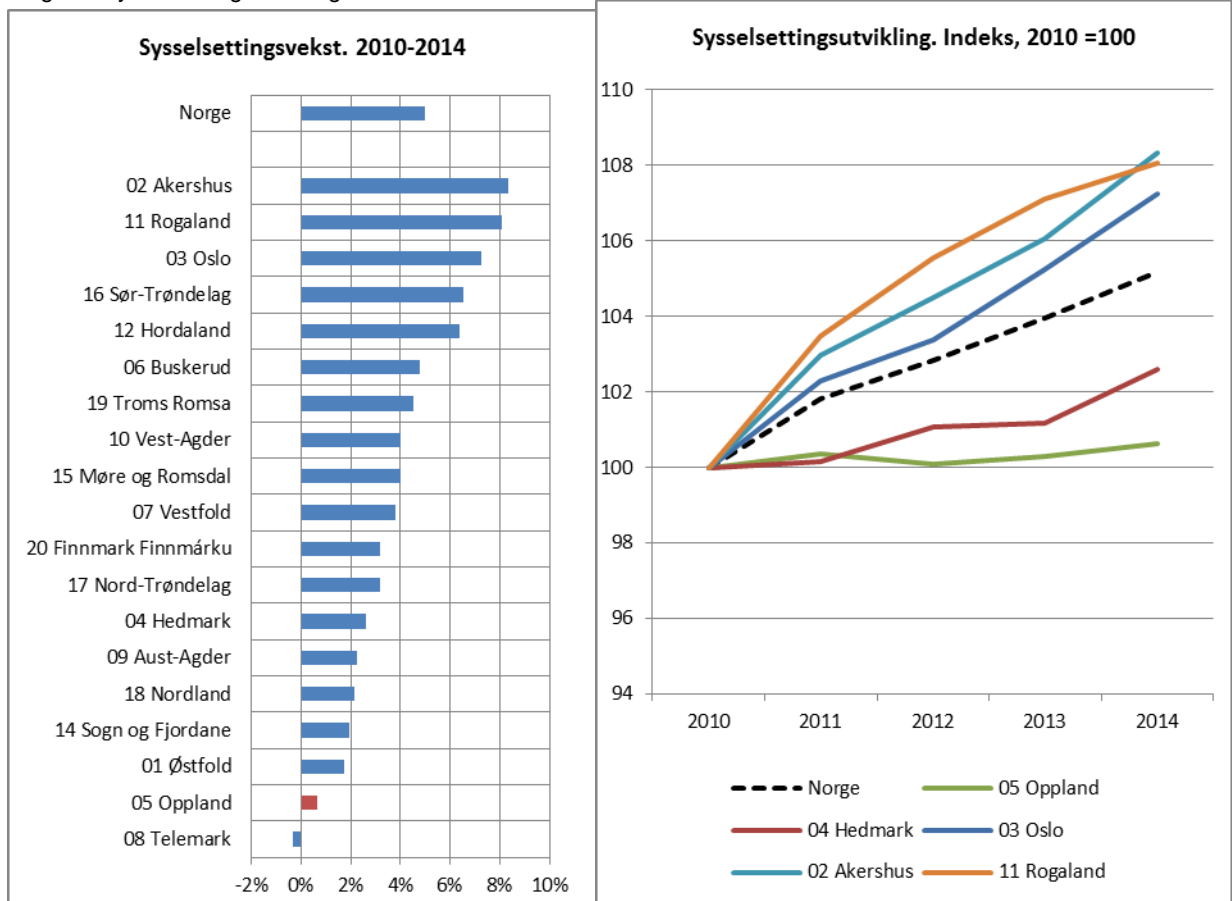
Tabell 1: Sysselsatte etter bosted og arbeidssted. Oppland. 4. kvartal 2014

	4. kvartal2014			
	Sysselsatte etter bosted	Sysselsatte etter arbeidssted	Netto innpendling	Egendekningsandel
Oppland	95 445	87 873	-7 572	92 %
Nord-Gudbrandsdalen	9 640	9 033	-607	94 %
0511 Dovre	1 372	1 361	-11	99 %
0512 Lesja	1 100	886	-214	81 %
0513 Skjåk	1 179	1 082	-97	92 %
0514 Lom	1 273	1 195	-78	94 %
0515 Vågå	1 844	1 542	-302	84 %
0517 Sel	2 872	2 967	95	103 %
Midt-Gudbrandsdalen	6 769	6 056	-713	89 %
0516 Nord-Fron	2 878	2 698	-180	94 %
0519 Sør-Fron	1 614	1 125	-489	70 %
0520 Ringebu	2 277	2 233	-44	98 %
Lillehammer-regionen	20 119	20 523	404	102 %
0501 Lillehammer	14 148	16 399	2 251	116 %
0521 Øyer	2 681	1 726	-955	64 %
0522 Gausdal	3 290	2 398	-892	73 %
Gjøvik-regionen	34 704	33 025	-1 679	95 %
0502 Gjøvik	14 962	16 595	1 633	111 %
0528 Østre Toten	7 354	5 268	-2 086	72 %
0529 Vestre Toten	6 487	6 516	29	100 %
0536 Søndre Land	2 641	1 694	-947	64 %
0538 Nordre Land	3 260	2 952	-308	91 %
Hadeland	14 682	10 361	-4 321	71 %
0532 Jevnaker	3 244	2 042	-1 202	63 %
0533 Lunner	4 624	2 111	-2 513	46 %
0534 Gran	6 814	6 208	-606	91 %
Valdres	9 531	8 875	-656	93 %
0540 Sør-Aurdal	1 568	1 291	-277	82 %
0541 Etnedal	656	506	-150	77 %
0542 Nord-Aurdal	3 468	3 971	503	115 %
0543 Vestre Slidre	1 179	974	-205	83 %
0544 Øystre Slidre	1 813	1 375	-438	76 %
0545 Vang	847	758	-89	89 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Oppland har de senere årene hatt en svakere sysselsetningsvekst enn landet for øvrig. Siden 2010 har det vært i underkant av 1 prosent vekst i fylket og 5 prosent nasjonalt. Den nasjonale veksten har vært drevet av god vekst i Rogaland, Oslo/Akershus, Sør-Trøndelag og Hordaland. Dette bildet kan ha endret seg noe i 2015. I år har ledighetsratene tiltatt nasjonalt og gått ned i Oppland.

Figur.1 Syssetsetningsutvikling 2010-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

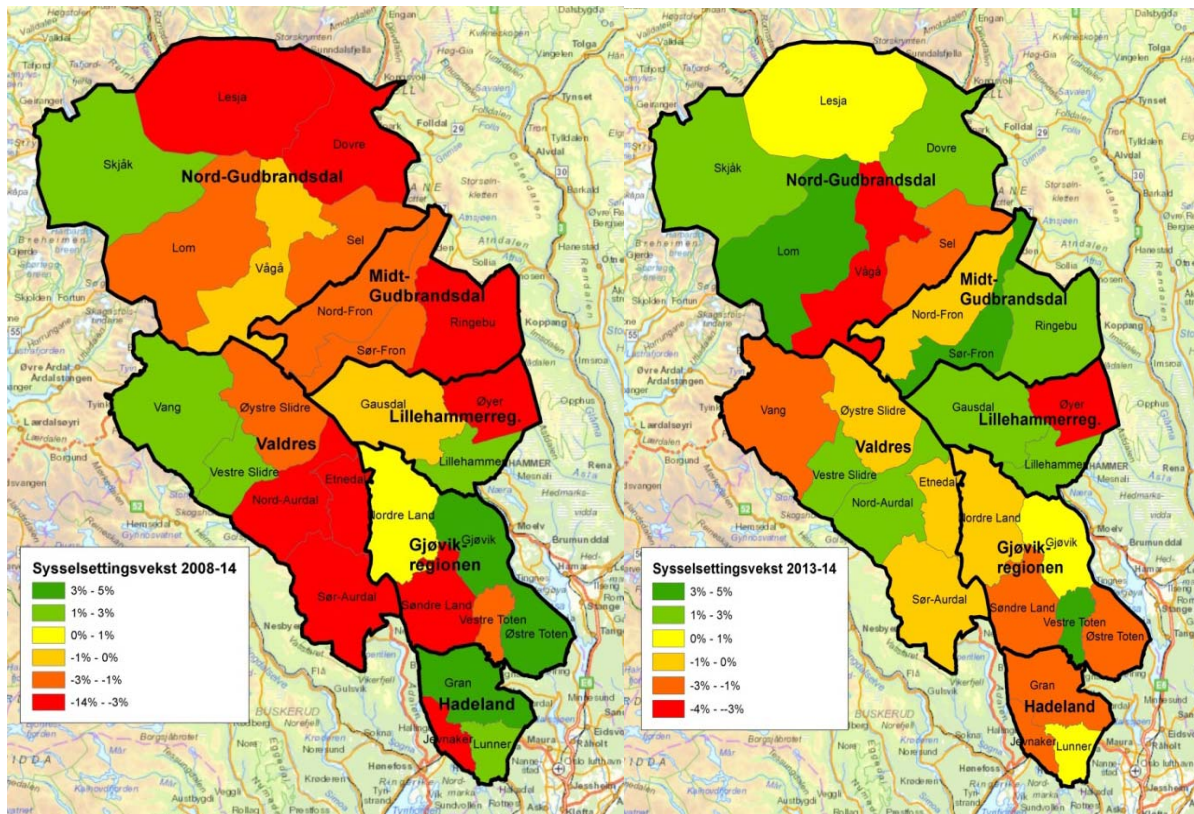
På region- og kommunenivå i Oppland er det forholdsvis store forskjeller i sysselsetningsutviklingen de senere årene. Vekstregionene i 2014 var Midt- og Lillehammer-regionen, Gjøvikregionen og Valdres. For sistnevnte region var riktig nok veksten marginal, drevet av noe høyere aktivitet i Nord-Aurdal og Øystre Slidre. I Midt-Gudbrandsdalen skyldes veksten noe høyere sysselsettingstall Sør-Fron og Ringeby, mens veksten i Lillehammer-regionen kommer av tiltakende sysselsetting i Lillehammer og Gausdal. I Gjøvikregionen er det vekst i både Gjøvik og Vestre Toten kommuner. I de tre foregående årene var det vekst i Gjøvikregionen og Hadeland, stabilt i Lillehammer-regionen og nedgang i Nord-Gudbrandsdalen, Midt-Gudbrandsdalen og Valdres.

Tabell.1 Sysselsatte etter arbeidssted 2010 -2014. Regioner og kommuner i Oppland

	Sysselsatte etter arbeidssted			Vekst 2010-2013	Vekst 2013- 2014
	2010	2013	2014		
Oppland	87 314	87 557	87 873	0,3 %	0,4 %
Nord-Gudbrandsdalen	9 177	9 062	9 033	-1,3 %	-0,3 %
0511 Dovre	1428	1341	1361	-6,1 %	1,5 %
0512 Lesja	933	882	886	-5,5 %	0,5 %
0513 Skjåk	1091	1054	1082	-3,4 %	2,7 %
0514 Lom	1197	1156	1195	-3,4 %	3,4 %
0515 Vågå	1561	1603	1542	2,7 %	-3,8 %
0517 Sel	2967	3026	2967	2,0 %	-1,9 %
Midt-Gudbrandsdalen	6 094	5 999	6 056	-1,6 %	1,0 %
0516 Nord-Fron	2789	2714	2698	-2,7 %	-0,6 %
0519 Sør-Fron	1115	1088	1125	-2,4 %	3,4 %
0520 Ringebru	2190	2197	2233	0,3 %	1,6 %
Lillehammer-regionen	20 348	20 361	20 523	0,1 %	0,8 %
0501 Lillehammer	16115	16224	16399	0,7 %	1,1 %
0521 Øyer	1932	1785	1726	-7,6 %	-3,3 %
0522 Gausdal	2301	2352	2398	2,2 %	2,0 %
Gjøvik-regionen	32 395	32 787	33 025	1,2 %	0,7 %
0502 Gjøvik	16075	16449	16595	2,3 %	0,9 %
0528 Østre Toten	5360	5401	5268	0,8 %	-2,5 %
0529 Vestre Toten	6206	6229	6516	0,4 %	4,6 %
0536 Søndre Land	1838	1727	1694	-6,0 %	-1,9 %
0538 Nordre Land	2916	2981	2952	2,2 %	-1,0 %
Hadeland	10 312	10 497	10 361	1,8 %	-1,3 %
0532 Jevnaker	2130	2091	2042	-1,8 %	-2,3 %
0533 Lunner	2044	2097	2111	2,6 %	0,7 %
0534 Gran	6138	6309	6208	2,8 %	-1,6 %
Valdres	8 988	8 851	8 875	-1,5 %	0,3 %
0540 Sør-Aurdal	1352	1300	1291	-3,8 %	-0,7 %
0541 Etnedal	549	508	506	-7,5 %	-0,4 %
0542 Nord-Aurdal	4020	3928	3971	-2,3 %	1,1 %
0543 Vestre Slidre	957	957	974	0,0 %	1,8 %
0544 Øystre Slidre	1339	1380	1375	3,1 %	-0,4 %
0545 Vang	771	778	758	0,9 %	-2,6 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

Figur 2: Kart. Syssettingsvekst 2010-2013 og 2013-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

1.2 Struktur og utviklingstrekk i næringslivet

Næringsstrukturen i en region eller kommune er påvirket av en rekke faktorer. Det kan blant annet være tilgang til naturressurser, politiske vedtak for å støtte etablering og utvikling av offentlig eller privat virksomhet og virksomheter «tilfeldig» skapt av energiske og dyktige entreprenører. I næringsøkonomien er det nær sammenheng mellom struktur og vekst. Dvs. at næringsstrukturen er av meget stor betydning for om en region har syssettingsvekst eller ikke. Det det handler om er å være godt representert i næringer som er i nasjonal framgang, og ha mindre av dem som er i tilbakegang. Likevel kan vi oppleve at regioner med en gunstig næringsstruktur i forhold til nasjonale trender har syssettingsnedgang, eller motsatt, at regioner med ugunstig struktur likevel har vekst. Dette skyldes at regionen eller kommunen har bedrifter som pga. sin konkurransevne bidrar til at syssettingen i enkelte næringer har en utvikling som avviker fra den gjennomsnittlige, nasjonale endringen for denne næringen

I Oppland er 35 prosent av arbeidsplassene i offentlig sektor. Til sammenligning er andelen nasjonalt på 30 prosent. I kommunene er det lovpålagte offentlige oppgaver som gjør at den offentlige syssettingsandelen blir relativt høy i mindre kommuner. Dette gir spesielt store utslag i helse- og omsorgssektoren. To tredjedeler av de offentlige arbeidsplassene i Oppland er da også i helse- og omsorgsykker i kommunesektoren.

Holder vi oss til privat sektor er de tre største næringene i Oppland varehandel, bygg og anlegg og industri. Førstnevnte med 13 prosent av arbeidsplassene, mens andelene ligger på rundt 9 prosent for både industri og bygg og anlegg. Det er de samme næringene som er størst nasjonalt, men det er likevel tydelige næringsstrukturelle forskjeller i Oppland og på landsbasis. I Oppland er det som nevnt om lag like mange arbeidsplasser i bygg og anlegg som i industri, mens det på landsbasis er en tydelig forskjell i favør industrien.

Tabell 3: Næringsstruktur i Oppland. 2010, 2013 og 2014.

Sysselsatte personer i Oppland						
	2010	2013	2014	Endring 2010-14		Andel av totalt sysselsatte i 2015
				Tall	Prosent	
Jordbruk, skogbruk og fiske	5 567	5 042	5 003	-564	-10,1 %	5,7 %
Bergverksdrift og utvinning	181	156	157	-24	-13,3 %	0,2 %
Industri	8 334	7 870	8 038	-296	-3,6 %	9,1 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	1 268	1 360	1 360	92	7,3 %	1,5 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	7 743	8 207	8 192	449	5,8 %	9,3 %
Varehandel, reparasjon av motorvogner	11 936	11 736	11 690	-246	-2,1 %	13,3 %
Transport og lagring	3 792	3 946	3 875	83	2,2 %	4,4 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3 335	3 380	3 380	45	1,3 %	3,8 %
Informasjon og kommunikasjon	1 719	1 787	1 778	59	3,4 %	2,0 %
Finansiering og forsikring	929	852	838	-91	-9,8 %	1,0 %
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	3 306	3 414	3 491	185	5,6 %	4,0 %
Forretningsmessig tjenesteyting	2 963	2 848	2 893	-70	-2,4 %	3,3 %
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	4 977	5 419	5 462	485	9,7 %	6,2 %
Undervisning	7 105	7 347	7 471	366	5,2 %	8,5 %
Helse- og sosialtjenester	20 391	20 585	20 785	394	1,9 %	23,7 %
Personlig tjenesteyting	3 166	3 075	2 927	-239	-7,5 %	3,3 %
Uoppgitt	602	533	533	-69	-11,5 %	0,6 %
Sum næringer	87 314	87 557	87 873	559	0,6 %	100,0 %
Fordelt på institusjonelle sektorer						
Statlig forvaltning	7 739	8 350	8 578	839	10,8 %	9,8 %
Fylkeskommunal forvaltning	1 992	2 091	2 133	141	7,1 %	2,4 %
Kommunal forvaltning	19 098	20 166	20 131	1 033	5,4 %	22,9 %
Privat sektor og offentlige foretak	58 485	56 950	57 031	-1 454	-2,5 %	64,9 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

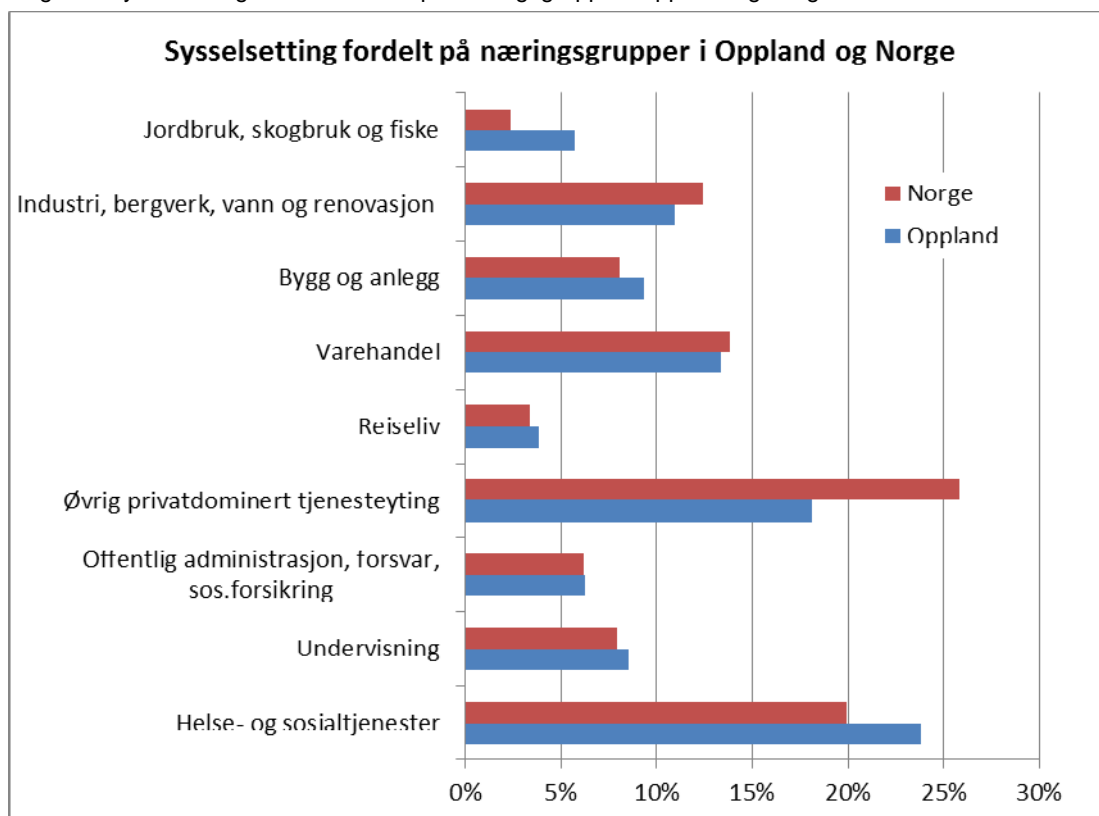
De største næringsstrukturelle forskjellene mellom Oppland og nasjonalt er dog innenfor primærnæringer og tjenesteyting. Primærnæringene (jordbruk, skogbruk og fiske) utgjør 6 prosent av arbeidsplassene i Oppland og kun 2 prosent nasjonalt. Tar vi hensyn til at fiskeri er nær fraværende i Oppland blir forskjellen enda tydeligere. Innen privat tjenesteyting avspeiler sysselsettingsstatistikken at Oppland er et reiselivsfylke. Det er en større andel

arbeidsplasser innen reiselivet i Oppland enn nasjonalt, mens bildet er motsatt innen øvrig personlig, forretningsmessig og finansiell tjenesteyting.

Endringstall for perioden 2010-2014 viser at fylket har hatt en moderat sysselsettingsvekst, dvs. en vekst på 0,6 prosent. Vekstdriveren er offentlig sektor, men det har også vært god vekst i bygg og anleggsnæringen. Blant annet har flere store samferdselsprosjekter i fylket har løftet aktivitetsnivået innen anlegg de senere årene. Landbruket (jordbruk og skogbruk) skiller seg ut i motsatt retning med en betydelig nedgang i antall arbeidsplasser. Det er også sysselsettingsnedgang i bl.a. industri og varehandel. For industriens del har riktig nok sysselsettingspila pekt oppover igjen i 2014.

Næringsstrukturen blant de enkelte kommunene i Oppland varierer en god del og følger dels det tradisjonelle sentrumsperifere skillet. F.eks. varierer andelen sysselsatte i primærnæringene fra 23 prosent i Lesja til 1 prosent i Lillehammer. Varehandelen er tyngst representert i regionsenterkommunene. Størst andel er det i Nord-Aurdal med 20 prosent. Deretter følger Nord-Fron, Gjøvik, Lillehammer og Nordre Land med 15-17 prosent. Vestre Toten har helt klart den største konsentrasjonen av industriarbeidsplasser, mens Øyer har den høyeste andelen innen reiseliv. For de fleste kommunene i fylket er helse og sosialtjenester den største næringen. Unntakene er Vestre Toten, Ringebu, Lesja og Nord-Aurdal. De to førstnevnte har en større andel innen industri, Lesja større andel innen primærnæringer og Nord-Aurdal større andel innen varehandel.

Figur 3: Sysselsettingsandeler fordelt på næringsgrupper. Oppland og Norge 2014.

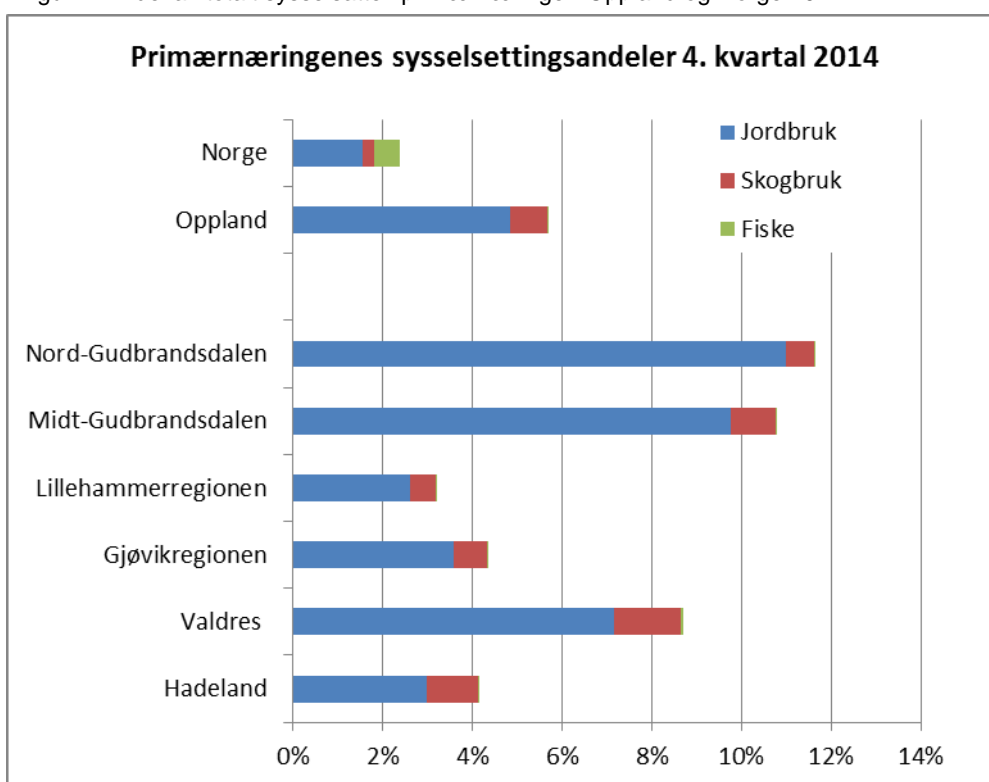

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

2 LANDBRUKET ER FORTSATT EN VIKTIG NÆRING I OPPLAND

Samlet står landbruket for om lag 5 000 arbeidsplasser i Oppland. Av dette utgjør jordbruket 85 prosent av arbeidsplassene. Landbrukets andel av totalsysselsettingen er rundt 6 prosent i Oppland og 2 prosent nasjonalt.

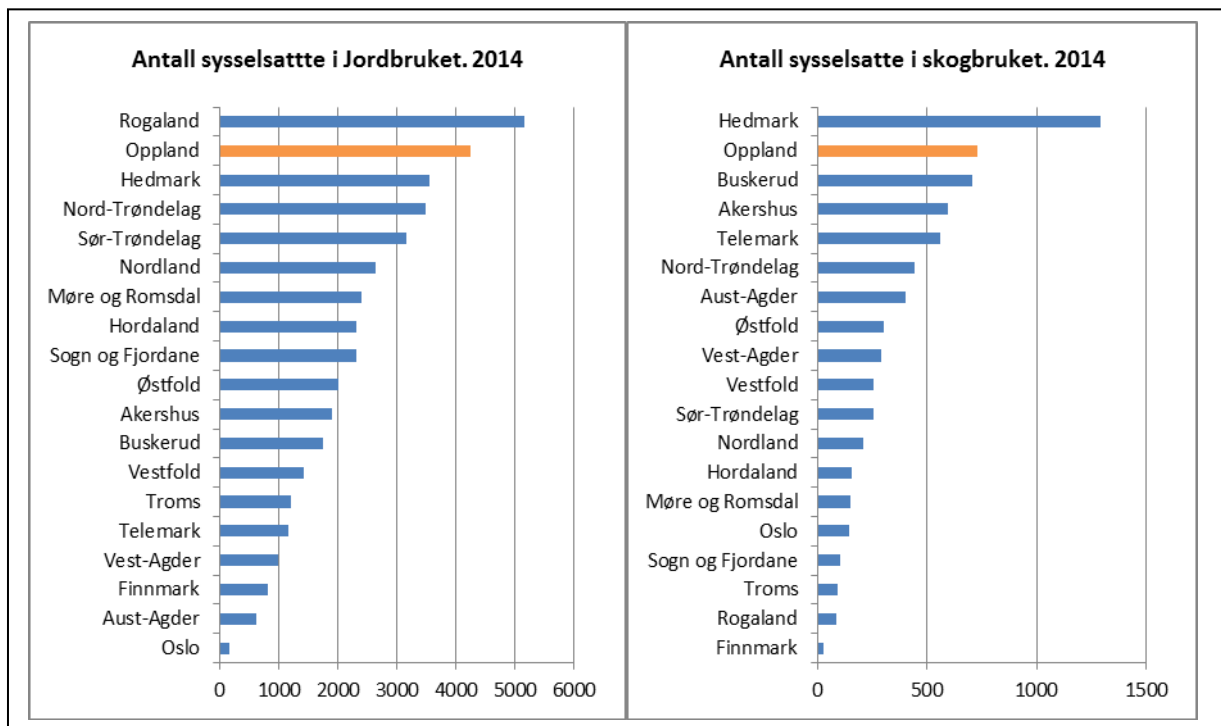
Figur 4: Andel av totalt sysselsatte i primærnæringer. Oppland og Norge 2014.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Blant landets fylker er det kun Rogaland som har flere sysselsatte enn Oppland i jordbruket. Alle regionene i Oppland kan sies å være spesialisert innen jordbruk. Dvs. at næringene, målt i sysselsettingsandeler, er mer enn 50 prosent viktigere i regionen enn på nasjonalt nivå og at de står for minst 2 prosent av samlet sysselsetting. Innen skogbruket er det ingen regioner som kan kalles spesialiserte, men likevel er det kun Hedmark som har flere sysselsatte i denne næringen. Landbrukets andel av total sysselsetting varierer mellom regionene fra 12 prosent i Nord-Gudbrandsdalen til 3 prosent i Lillehammerregionen.

Figur 5: Fylkesfordelt sysselsetting i jordbruk og skogbruk 2014.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Antall sysselsatte i jordbruket har i løpet av de siste 25 årene blitt mer enn halvert på landsbasis, og bare de siste fire årene har nedgangen vært på 18 prosent. I Oppland ble det i perioden 2010-2014 borte 622 arbeidsplasser i jordbruket. Skogbrukssysselsettingen har i samme periode holdt seg forholdsvis stabil, både nasjonalt og i Oppland.

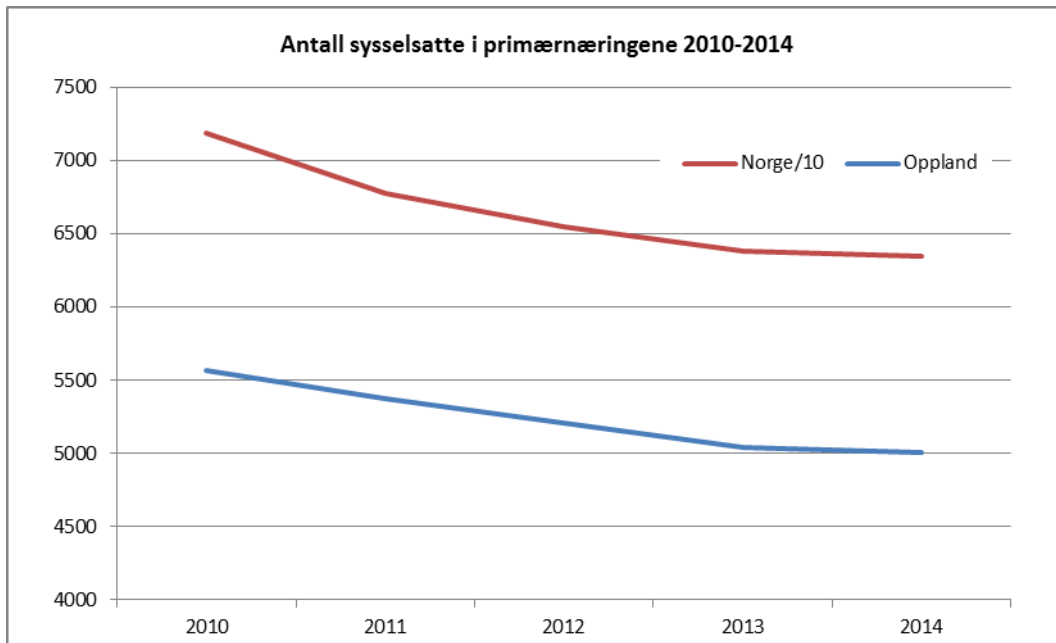
Lillehammerregionen og Midt-Gudbrandsdalen er de eneste regionene med sysselsettingsvekst i landbruket det siste året. For sistnevnte regions del var endringen marginal, mens veksten var på 3 prosent i Lillehammerregionen. Regionen består av Lillehammer, Øyer og Gausdal, og veksten er drevet av flere jordbruksarbeidsplasser i de to sistnevnte kommunene. Både Gausdal og Øyer er typiske landbrukskommuner med henholdsvis 14 og 7 prosent av arbeidsplassene i denne næringen.

Tabell 4: Sysselsatte i jordbruk og skogbruk. 2010, 2013 og 2014.

		Jordbruk		Skogbruk	
		Oppland	Nasjonalt	Oppland	Nasjonalt
	2010	4 876	50 355	735	6 638
	2013	4 306	41 991	715	6 661
	2014	4 254	41 285	728	6 760
Endring 2010-2014	Tall	-622	-9 070	-7	122
	Prosent	-13 %	-18 %	-1 %	2 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

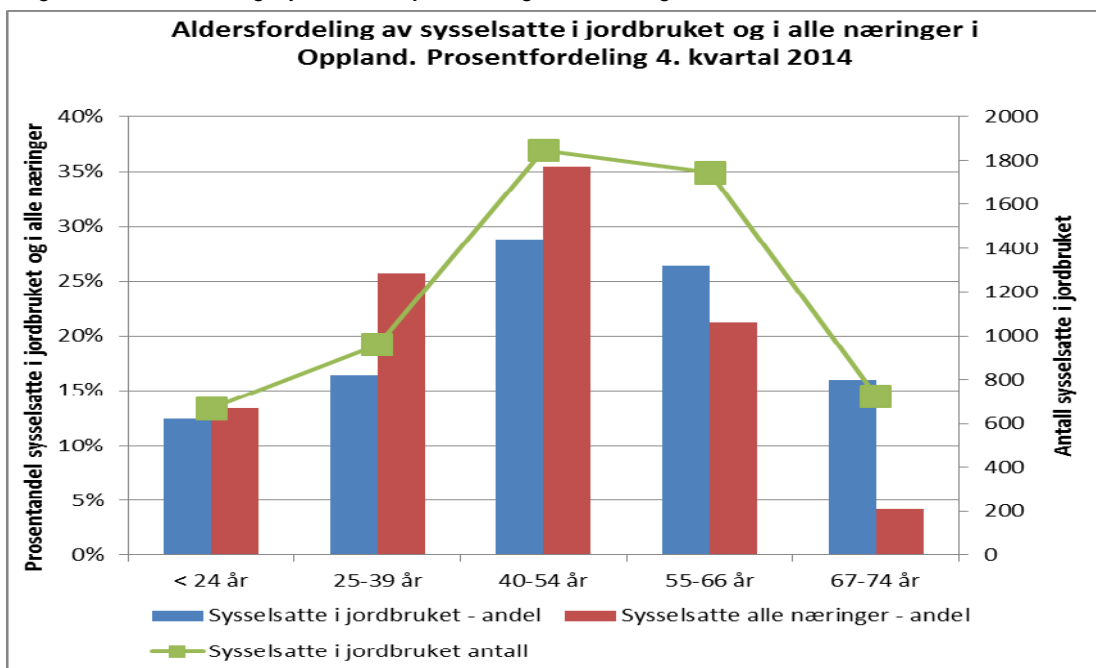
Figur 6: Sysselsatte i jordbruk og skogbruk. Utvikling i perioden 2010 - 2014.

2.1.1 Høyt alderstyngepunkt i jordbruket

I jordbruket i Oppland er det, som i næringslivet ellers i Oppland, flest sysselsatte i 40-50-årsalderen. Det er likevel noe klare aldersstrukturelle skiller. Det er lavere andel sysselsatte i jordbruket enn i samlet næringsliv blant de yngre enn 40 år, og motsatt blant de over 54 år.

Figur 7: Aldersfordeling Sysselsatte i jordbruk og i alle næringer. 2014.

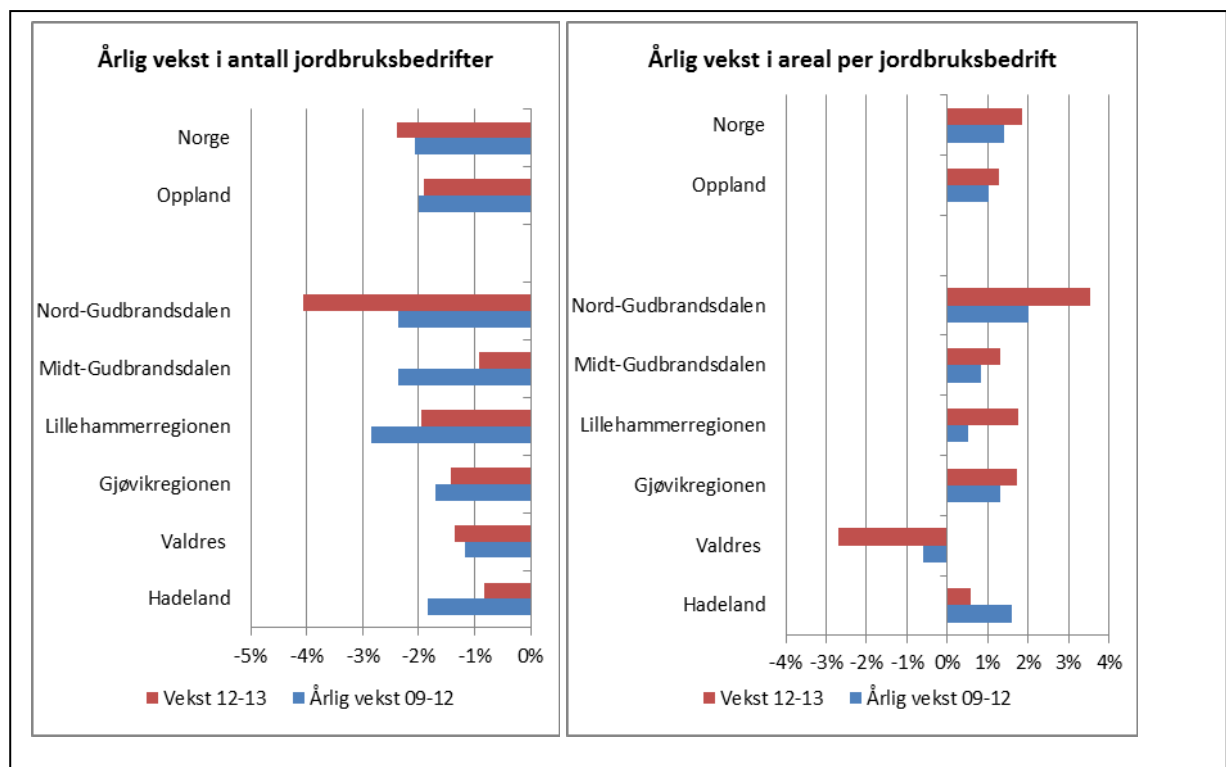
Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

2.1.2 Større jordbruksenheter

Til tross for den nedadgående sysselsettingsutviklingen i jordbruket over flere tiår har næringen klart å holde produksjonsvolumene oppe gjennom en betydelig produktivitetsvekst. De siste publiserte jordbrukstallene til Statistisk sentralbyrå viser at det ved utgangen av 2013 var registrert 43 726 jordbruksbedrifter i Norge, dvs. en nedgang på 8 prosent siden 2009. I Oppland var det i 2013 4 875 jordbruksbedrifter, mot 5 282 bedrifter fire år tidligere. Den relative nedgangen i Oppland er dermed om lag den samme som nasjonalt. Det har vært nedgang i antall jordbruksbedrifter i alle regionene i Oppland de siste årene, og sterkest nedgang er det i Nord-Gudbrandsdalen. På kommunenivå har nedgangen de siste årene vært størst, både i absolutt tall og prosentvis, i Lesja og Dovre.

Nedgangen i jordbruksbedrifter avspeiles i økt areal per jordbruksbedrift, både nasjonalt og for regionene i Oppland. Eneste unntaket er Valdres, som hadde en markert nedgang i landbruksareal per jordbruksbedrift i 2013.

Figur 8: Årlig vekst i jordbruksbedrifter og areal per jordbruksbedrift

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

2.1.3 Store utviklingsmuligheter i skogbruket

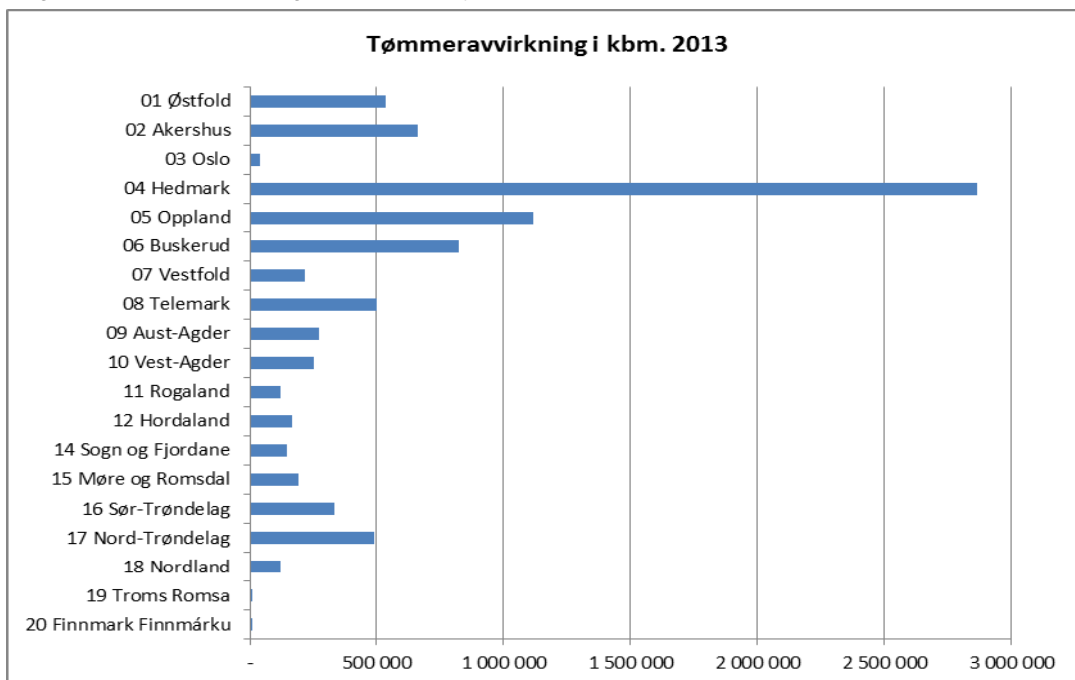
Samlet nasjonal aktivitet i skognæringen er veldig styrt av aktivitetsnivået i Hedmark som er det suverent største skogbruksfylket. Deretter følger Oppland. Etter finanskrisen gikk aktiviteten og prisnivået i skogbruket ned for en periode for deretter å ta seg opp igjen. Første halvår i 2015 har det vært vekst i avvirkingen både i Oppland og Norge

sammenlignet med samme periode året før, mens tømmerprisene har hatt en negativ utvikling.

De senere årene har skognæringen stått overfor store utfordringer i forbindelse med redusert etterspørsel innenlands etter massevirke som en konsekvens av færre treforedlingsbedrifter. Sagbrukene har i kjølevannet av dette hatt utfordringer med avsetning av sine biprodukter (flis). Betydelig kapasitetsreduksjon medførte et behov for å finne annen avsetning for massevirket. Viktig i så måte er svensk treindustri lokalisert i Karlstad-området. Den tar i mot tilnærmet all norsk eksport av furu massevirke og 75 prosent av massevirke fra gran. Eksporten av bartrær har de siste årene vært raskt voksende.

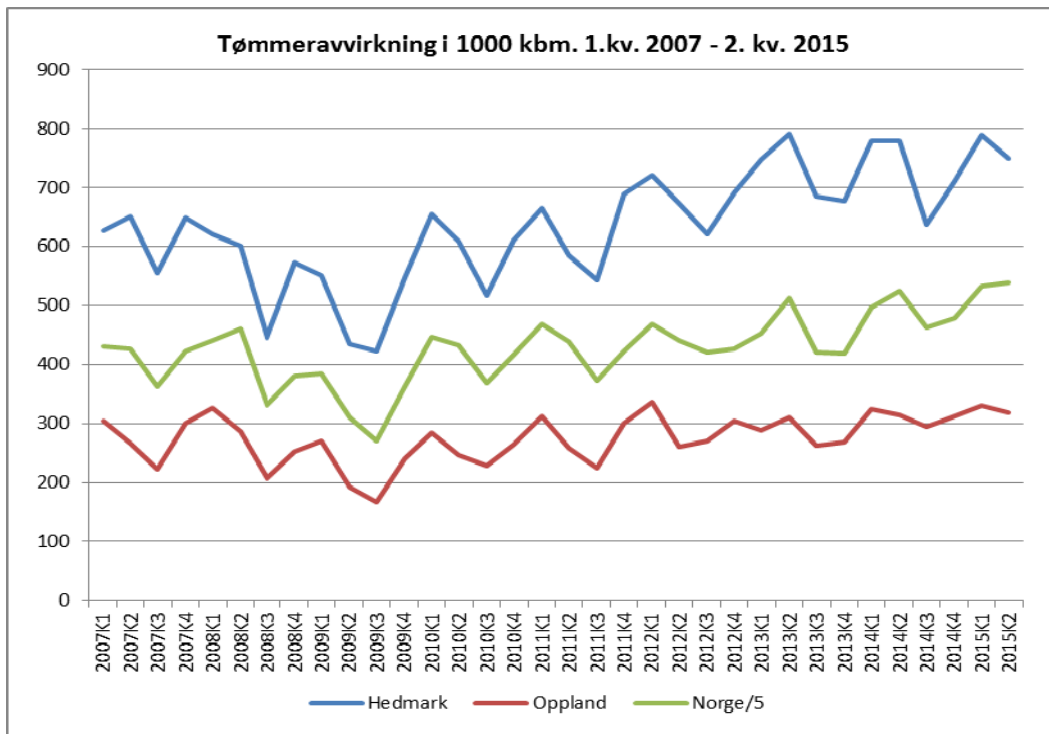
Det grønne skiftet i Norge tilsier at verdien av skogsressursene vil øke på lang sikt. I rapporten «SKOG22 Nasjonal strategi for skog- og trenæringen» (Innovasjon Norge og Norges forskningsråd, 2015), konkluderes det bl.a. med at «skog og trenæringen vil ta en nøkkelrolle for å utvikle og realisere det grønne skiftet i Norge», og videre at «Skog og trenæringen har et økonomisk omsetningspotensial på minst 180 mrd. kroner per år, mer enn en firdobling fra nivået i 2012 på 43 mrd.»

Figur 9: Tømmeravvirkning i kbm. 2013. Fylkesfordelt

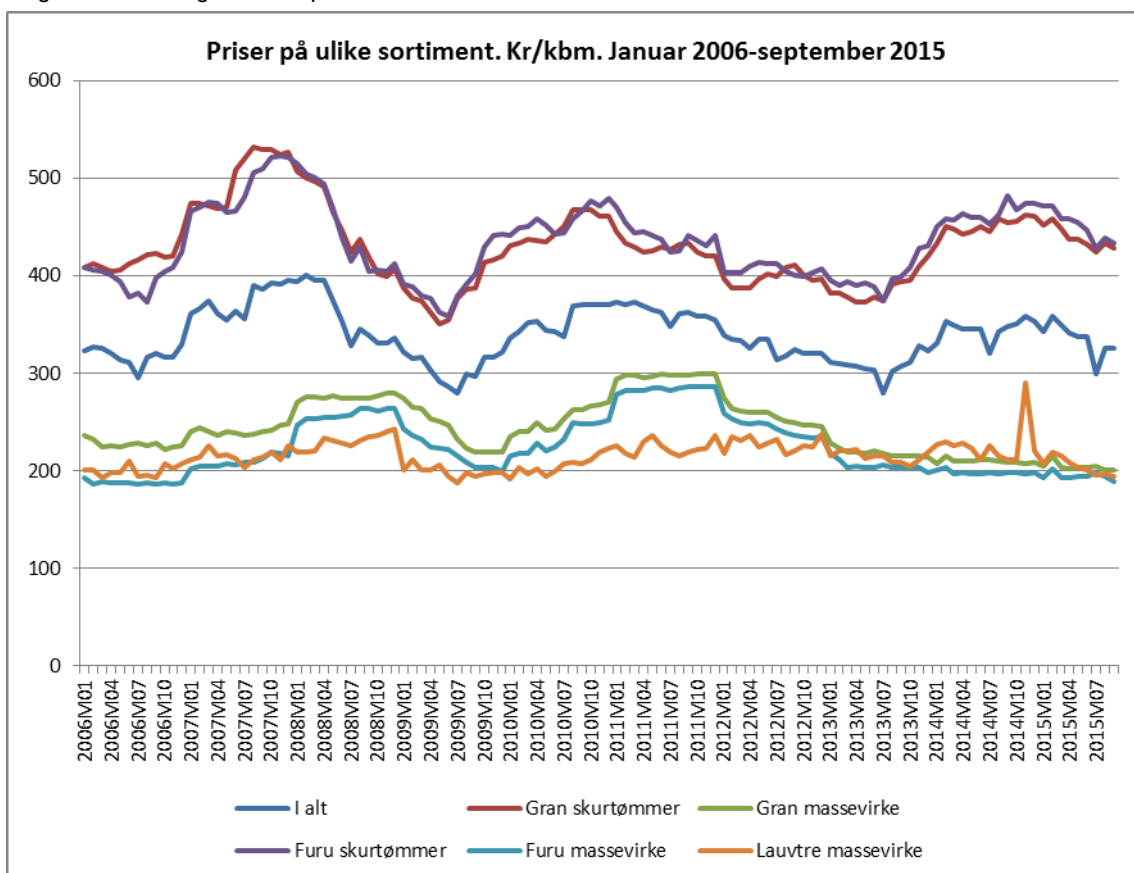
Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Figur 10: Utvikling tømmeravvirkning i kbm. 2007 - 2015.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Figur 11: Utvikling i tømmerpriser 2006 - 2015.

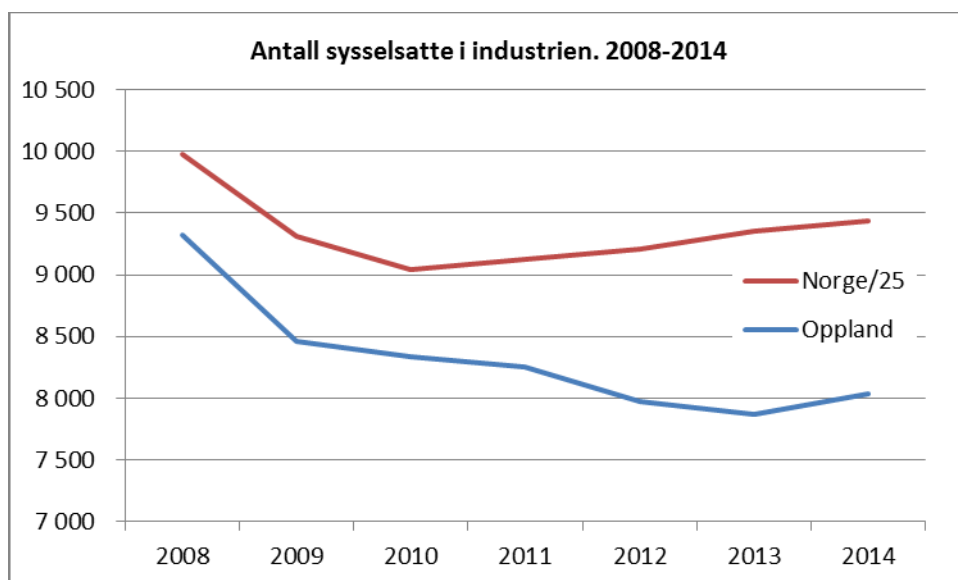
Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

3 POSITIV UTVIKLING I INDUSTRIEN

Etter noen år med aktivitetsnedgang i industrien i Oppland har pila endelig begynt å peke oppover igjen. Ved inngangen til 2015 var det ca. 8 000 sysselsatte i industrien i fylket, mot ca.

7 900 et år tidligere. Fremdeles er det et stykke fram til 2008-nivået, med 9 300 sysselsatte. I Innlandet er treindustrien og bildelindustrien store konjunkturfølsomme bransjer, hvor svekket norsk krone har bidratt til positiv volumutvikling også i 2015.

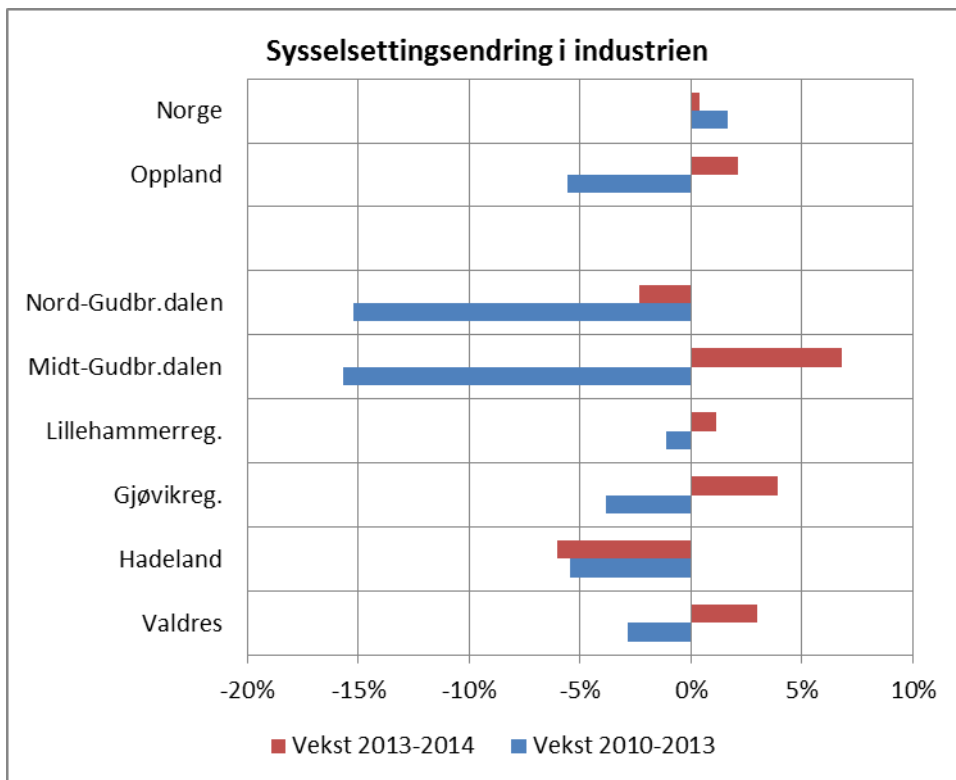
Figur 11: Sysselsettingsutvikling i industrien 2008 - 2014. 4. kv.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Figuren nedenfor viser sysselsettingsutviklingen i Oppland fordelt på regioner. Vi ser at Hadeland skiller seg fra de øvrige regionene med sterk nedgang i antall industriarbeidsplasser i 2014. Forklaringen ligger i stor grad i nedbemanning på Hadeland Glassverk i Jevnaker kommune. De siste registrerte sysselsettingstallene i Brønnøysundregisteret (nov. 2015) viser på den annen side at denne bedriften har hatt en betydelig oppbemanning igjen i 2015 og har nå et aktivitetsnivå godt over nivået i 2013 og 2014. Midt-Gudbrandsdalen og Gjøvikregionene er de med sterkest relativ vekst det siste året. For sistnevnte region er veksten klart størst også i absolutte verdier, drevet av økt aktivitet i industriklynga på Raufoss. I Midt-Gudbrandsdalen er næringsmiddelindustrien vekstdriveren. Den sterke nedgangen i Midt- og Nord-Gudbrandsdalen i årene 2010-2013 skyldes i stor grad henholdsvis lavere aktivitet i treindustrien og nedleggelse av Lom Møbelindustri.

Figur 12: Sysselsettingsendring i industrien 2010 - 2014. 4. kv. Regionfordelt

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

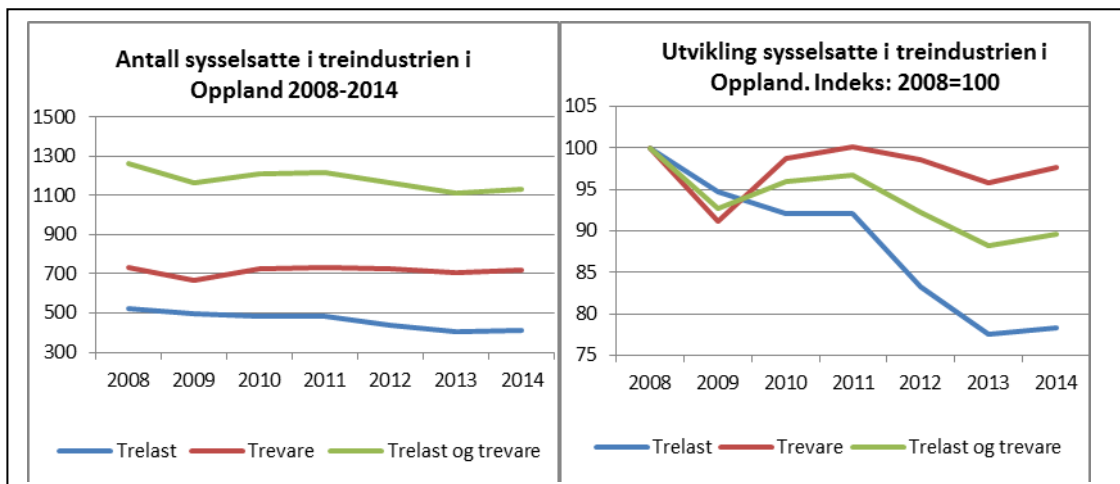
Metallvareproduksjonen sysselsetter flest i Oppland. De største bedriftene innen dette segmentet er lokalisert på Raufoss i Vestre Toten kommune. Denne bransjen sysselsatte i ved inngangen til 2015 1 804 personer, mot 1 761 ett år tidligere. De største arbeidsgiverne i denne bransjen i Oppland er bildelprodusenten Benteler Aluminium Systems og våpenprodusenten Nammo. Motorvognprodusentene er også tungt representert i industriklynga på Raufoss. De største bedriftene her er Plastal, Raufoss Technology og Steertec Raufoss. I likhet med Benteler eksporterer de bildeler til europeisk bilindustri, og aktivitetsnivået er dermed meget avhengig av det internasjonale konjunkturbildet. Samlet sysselsatte motorvognindustrien om lag 1 200 personer ved inngangen til 2015, og næringen har hatt god aktivitetsvekst det siste året.

Næringsmiddelindustrien er den nest største industrisysselsetteren i Oppland med 1 625 registrerte sysselsatte ved inngangen til 2015. Dvs. en vekst på 122 arbeidsplasser i løpet av 2014. Til sammenligning var veksten nasjonalt på 40 sysselsatte. Dvs. at Oppland «vinner» markedsandeler innenfor næringsmiddelproduksjonen. På kommunenivå har veksten her vært spesielt god i Ringebu og Søndre Land.

Treindustrien er den fjerde største industrigrenen i Oppland etter næringsmiddel-, metallvare- og motorkjøretøyindustrien. I 2014 var det en sysselsettingsvekst i treindustrien på 2 prosent i fylket, mens det i de tre foregående årene var betydelig nedgang. Treindustrien kan deles i segmentene trelast- og trevareindustri ut fra hvor i verdikjeden en ønsker å se utviklingen. Førstnevnte består av sagbruk/høvlerier, mens

trelast er de videre bearbejdede produktene fra sagbrukene. Selv om både trelast og trevare inngår i den skogbruksbaserte verdikjeden betjener de ulike markeder og kan derfor også ha ulike utviklingsforløp med hensyn til aktivitetsnivå. Sysselsettingen innen trevareindustrien i Oppland er i dag om lag som i 2010, mens den har falt med rundt 15 prosent i trelastindustrien.

Figur 13: Sysselsettingsutvikling i treindustrien 2008 - 2014. 4. kv. Oppland

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

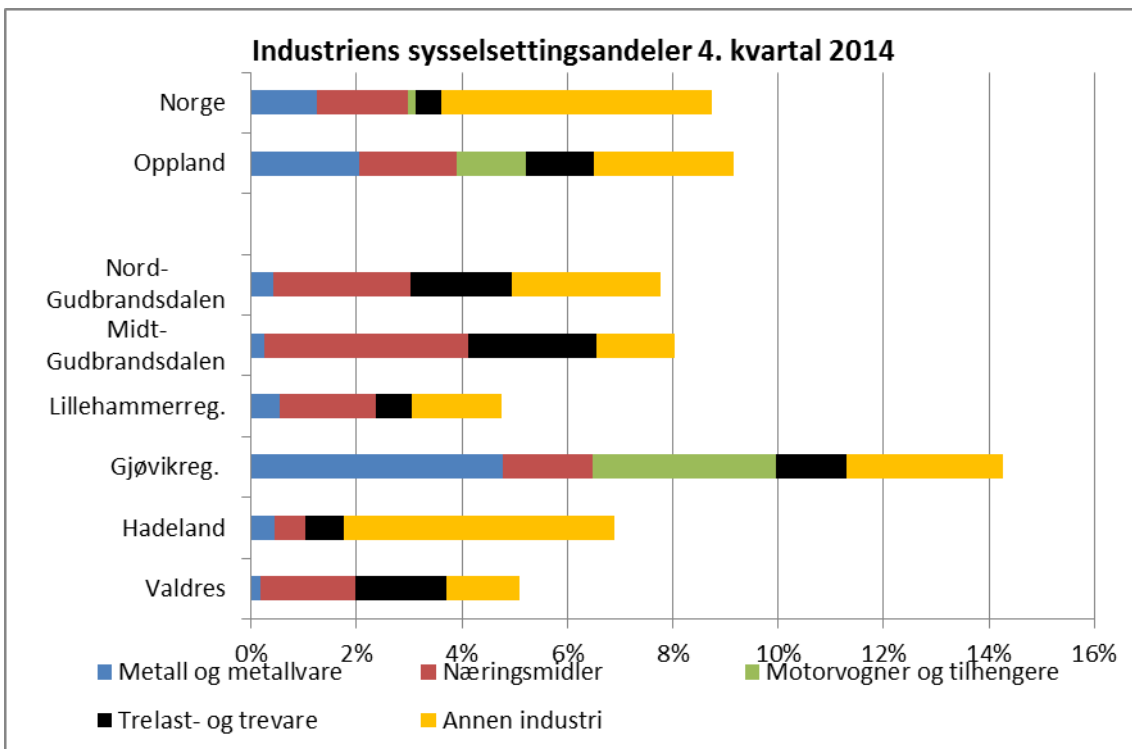
Ringebu er den kommunen i Oppland med flest arbeidsplasser i treindustrien, og både her og i Midt-Gudbrandsdalen samlet, har antall sysselsatte i treindustrien holdt seg forholdsvis stabilt i 2014. Valdres er vekstregionen innen treindustrien med 14 prosent sysselsettingsvekst det siste året og veksten er drevet av økt aktivitet innen trelast. Ser vi på de tre årene forut skiller Midt-Gudbrandsdalen seg ut med sterk sysselsettingsnedgang, i all hovedsak på grunn av nedleggelsen av Forestias produksjonsanlegg på Kvam.

Tabell 5: Sysselsatte i de største industribransjene i Oppland. 2010, 2013 og 2014.

Næring	2010	2013	2014	Vekst 2010-13	Vekst 2013-14
Metall og metallvare	1 827	1 761	1 804	-4 %	2 %
Næringsmidler	1 614	1 503	1 625	-7 %	8 %
Motorvogner og tilhengere	993	1 095	1 154	10 %	5 %
Trelast- og trevare	1 209	1 111	1 129	-8 %	2 %
Annen industri	2 691	2 400	2 326	-17 %	-4 %
Sum industri	8 334	7 870	8 038	-6 %	2 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

Figur 14: Andel av totalt sysselsatte i industrien. Oppland og Norge 2014.

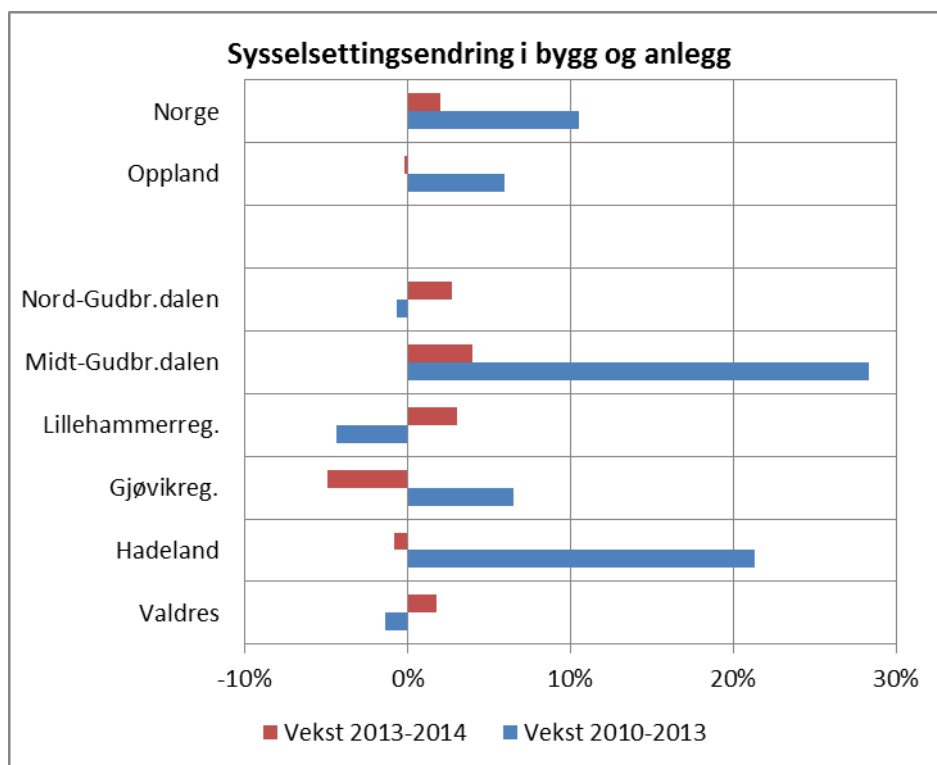

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

4 STABILT NIVÅ I BYGG- OG ANLEGGSNÆRINGEN

Samlet sett holdt sysselsettingen seg stabil i bygg- og anleggsnæringen i 2014 i Oppland. Ved inngangen til 2015 var det 8 200 sysselsatte i næringen. Anleggsbransjen har de senere årene hatt et aktivitetsløft pga. store samferdselsprosjekter. På landsbasis hadde bransjen en sysselsettingsvekst på 2 prosent i 2014. I Oppland var det stabilt nivå dette året, mens det de 3 årene forut var god vekst. Spesielt tiltok anleggsaktiviteten i denne perioden i Midt-Gudbrandsdalen og på Hadeland. I byggebransjen har aktivitetsnivået holdt seg forholdsvis stabilt nasjonalt det siste året, mens det er store regionale forskjeller i utviklingsforløpene i Oppland. Gjøvikregionen skiller seg ut i negativ retning med et betydelig fall i antall sysselsatte i byggebransjen i 2014. Det er nedgang både på Østre Toten og på Gjøvik, mens antallet holder seg forholdsvis stabilt i de øvrige kommunene i regionen. De regioner med relativt god aktivitetsvekst innen bygg er Lillehammerregionen og Midt-Gudbrandsdalen. Førstnevnte har for øvrig det siste året hatt avtakende aktivitet i oppføring av nye bygg og tiltakende aktivitet innen slutføring av byggeprosjekter og i ROT-markedet (Rehabilitering, oppussing og tilbygg).

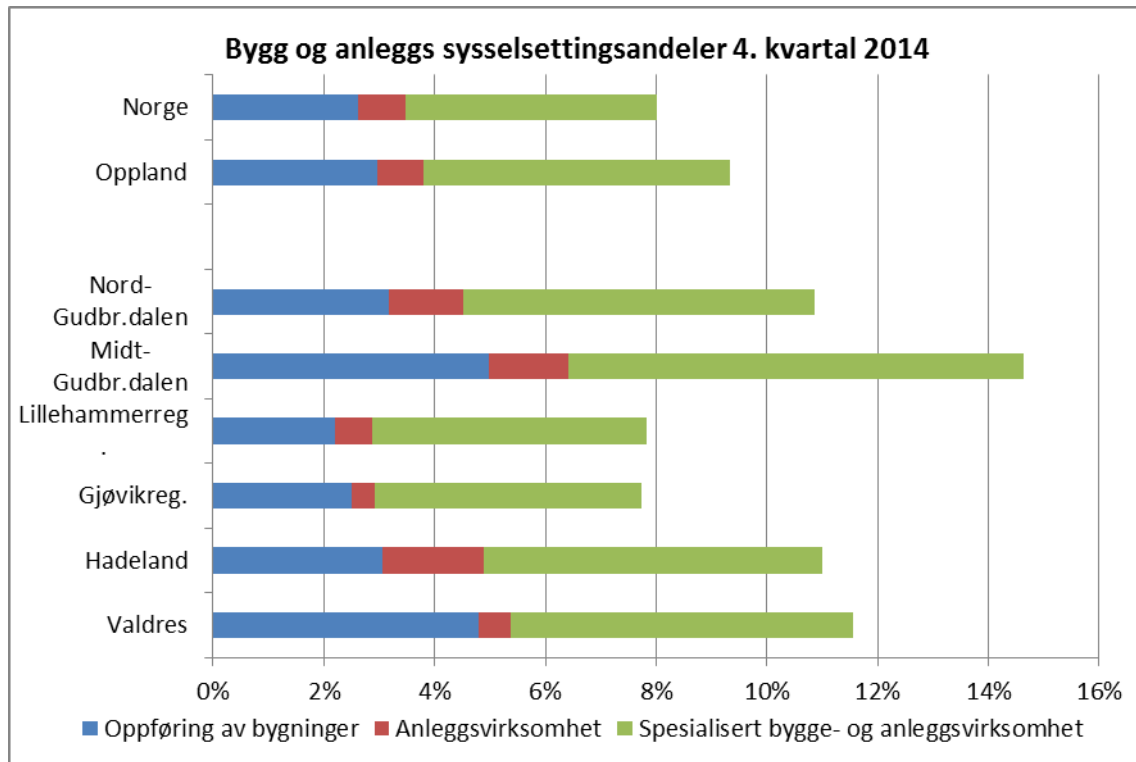
Figur 15: Sysselsettingsendring i bygg og anlegg 2010 - 2014. 4. kv. Regionfordelt

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

Til tross for at sysselsettingen i bygg og anleggsnæringen har hatt en svakere utvikling i Oppland enn nasjonalt er næringen fortsatt relativt sett sterkere representert i fylket enn på landsbasis. Nasjonalt utgjør bygg og anleggsnæringen til sammen 8 prosent av totalt antall arbeidsplasser, mens andelen i Oppland er på ca. 9 prosent. Blant regionene er andelen høyest i Midt-Gudbrandsdalen med i overkant av 14 prosent, mens den er lavest i Gjøvik- og Lillehammerregionene med ca. 8 prosent.

Figur 16: Andel av totalt sysselsatte i industrien. Oppland og Norge 2014.

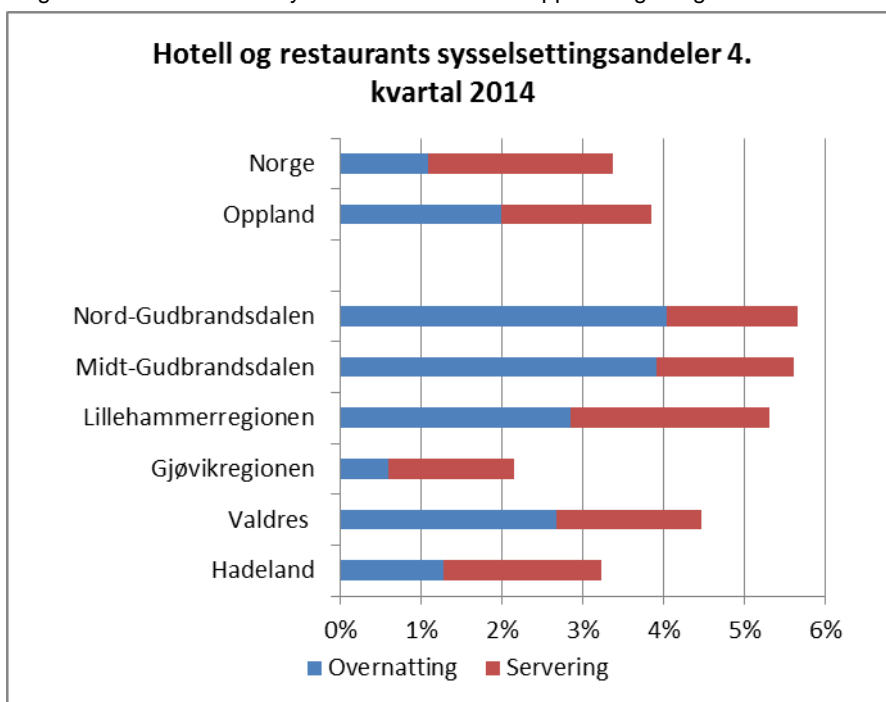

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

5 OPPLAND ER ET VIKTIG REISELIVSFYLKE

Samlet står overnattings- og serveringsbedriftene for snaut 3 400 arbeidsplasser i Oppland. Dette utgjør om lag 4 prosent av arbeidsplassene i Oppland. På landsbasis er andelen på 3 prosent. Andelene i overnattings- og serveringsbransjene er omtrent likt fordelt i Oppland, mens restaurantbransjen er en større sysselsetter nasjonalt. Blant fylkets regioner er reiselivet av størst betydning i Nord- og Midt-Gudbrandsdalen. På kommunenivå skiller Dovre og Øyer seg ut med hele 12 prosent hver seg av samlet sysselsetting innenfor hotell og restaurantbransjen. I en nasjonal rangering er det kun 5 kommuner i Norge hvor reiselivet er av større betydning.

Figur 17: Andel av totalt sysselsatte i reiselivet. Oppland og Norge 2014.

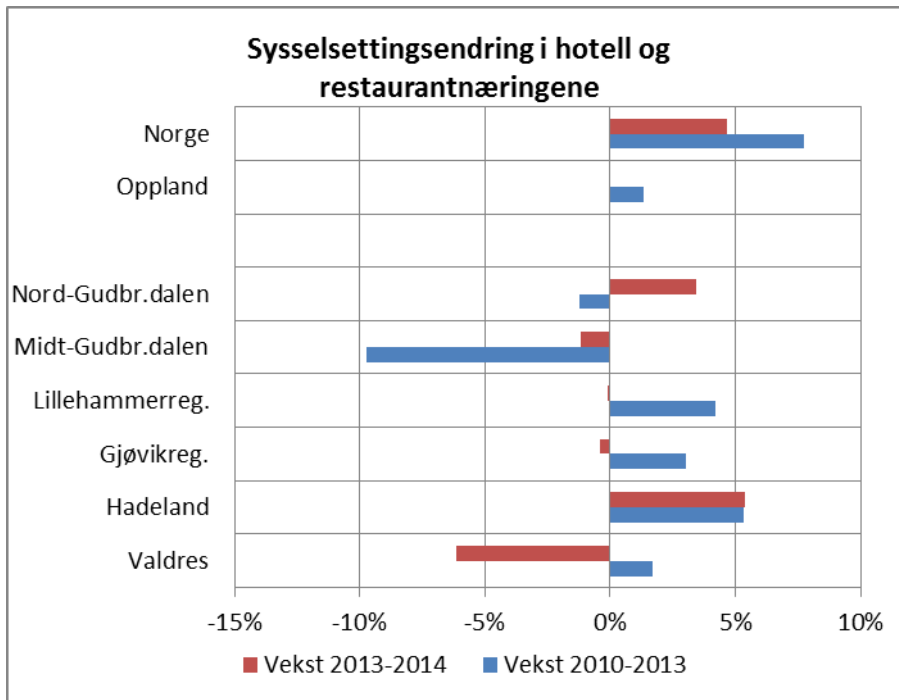

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbejdet av Østlandsforskning

I Oppland har antall sysselsatte i reiselivet holdt seg stabilt i 2014, mens det har økt med nær 5 prosent nasjonalt. Går vi ned på regionnivå ser vi at det har vært relativ god vekst på Hadeland og Nord-Gudbrandsdalen. I Lillehammer-regionen og Midt-Gudbrandsdalen har sysselsettingen holdt seg forholdsvis stabil. I reiselivsregionen Valdres har sysselsettingen falt i 2015. Det blir spennende å se hvordan utviklingen har vært i 2015 når de tallene er klare. Svekket norsk krone i 2015 har bedret konkurransesituasjonen for

reiselivet, og da spesielt den fritids-/ferierettede overnattingsvirksomheten, og antagelig kan vi derfor vente et sysselsetningsløft for næringen i Oppland 2015.

Figur 18: Sysselsettingsendring i bygg og anlegg 2010 - 2014. 4. kv. Regionfordelt

Kilde: Statistisk sentralbyrå og bearbeidet av Østlandsforskning

VEDLEGG

Vedleggstabell 1 Sysselsatte personer, etter arbeidssted og næring, 4. kvartal 2014

Vedleggstabell 2 Sysselsatte personer, etter arbeidssted og næring, 4. kvartal 2014, i prosent:

Vedleggstabell 3 Sysselsetting og innvandring

Vedleggstabell 1 Sysselsatte personer, etter arbeidssted og næring, 4. kvartal 2014:

	Sum alle næringer	Jordbruk, skogbruk og fiske	Bergverksdrift og utvinning	Industri	Elektrisitet, vann og renovasjon	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, reparasjon av motorvogn	Transport og lagring	Overnattings- og serveringsvirksomhet	Informasjon og kommunikasjon	Finansiering og forsikring	Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	Forretningsmessig tjenesteyting	Off. adm., forsvar, sosialforsikring	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Personlig tjenesteyting	Uoppgitt
Lillehammer	16 399	202	29	567	288	988	2452	491	801	679	133	941	617	1 914	1 405	4 043	773	76
Gjøvik	16 595	435	13	1 140	224	1 439	2798	406	480	622	272	763	745	890	1 445	4 316	538	69
Dovre	1 361	143	6	67	23	156	170	54	161	4	8	54	26	99	106	247	29	8
Lesja	886	207	0	44	0	112	75	55	17	2	0	37	5	64	56	183	26	3
Skjåk	1 082	169	0	147	23	102	79	74	47	12	9	27	33	39	72	198	37	14
Lom	1 195	183	0	68	12	106	131	65	97	2	33	33	25	55	98	229	48	10
Vågå	1 542	199	0	39	86	258	136	52	72	2	4	72	78	78	91	308	57	10
Nord-Fron	2 698	248	10	49	97	447	423	109	130	48	36	95	26	120	283	482	77	18
Sel	2 967	149	3	337	19	247	437	204	117	20	20	117	146	134	272	641	83	21
Sør-Fron	1 125	173	0	33	8	193	77	39	88	2	12	19	41	71	82	251	28	8
Ringebu	2 233	233	21	405	28	246	287	94	122	2	9	43	62	56	130	398	83	14
Øyer	1 726	115	8	155	19	209	169	41	212	5	0	67	82	103	155	298	77	11
Gausdal	2 398	341	3	253	12	407	182	135	75	20	0	48	39	119	226	487	41	10
Østre Toten	5 268	437	0	563	24	427	503	517	71	18	105	209	159	217	650	1 192	134	42
Vestre Toten	6 516	247	13	2 569	46	279	462	225	90	34	16	182	58	199	452	1 432	181	31
Jevnaker	2 042	92	0	368	53	205	229	68	64	5	20	63	67	119	138	475	64	12
Lunner	2 111	81	10	44	0	323	285	88	41	13	9	65	47	180	213	634	60	18
Gran	6 208	256	0	303	96	611	874	522	229	152	43	191	145	351	558	1 632	203	42

	Sum alle næringer	Jordbruk, skogbruk og fiske	Bergverksdrift og utvinning	Industri	Elektrisitet, vann og renovasjon	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, reparasjon av motorvogner	Transport og lagring	Overnattings- og serveringsvirksomhet	Informasjon og kommunikasjon	Finansiering og forsikring	Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	Forretningsmessig tjenesteyting	Off.adm., forsvar, sosialforsikring	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Personlig tjenesteyting	Uppgitt
Søndre Land	1 694	112	1	93	21	103	132	54	10	2	0	29	50	91	124	822	37	13
Nordre Land	2 952	208	1	342	71	308	443	194	60	5	15	99	79	128	254	623	101	21
Sør-Aurdal	1 291	123	1	133	22	191	158	34	34	7	4	41	36	46	83	341	18	19
Etnedal	506	78	0	19	8	43	48	34	8	1	12	11	17	34	38	135	14	6
Nord-Aurdal	3 971	239	13	122	85	369	814	263	196	108	38	171	201	187	317	693	135	20
Vestre Slidre	974	133	1	100	66	116	86	14	10	5	16	23	32	58	84	197	17	16
Øystre Slidre	1 375	94	24	48	9	188	170	26	129	4	14	67	69	57	76	341	46	13
Vang	758	106	0	30	20	119	70	17	19	4	10	24	8	53	63	187	20	8
Oppland	87 873	5 003	157	8 038	1 360	8 192	11 690	3 875	3 380	1 778	838	3 491	2 893	5 462	7 471	20 785	2 927	533
Landet	2 650 000	63 500	66 678	231 810	29 909	212 555	364 631	142 504	89 530	92 273	47 570	165 779	133 974	163 575	208 644	525 396	98 627	13 045

Vedleggstabell 2 Sysselsatte personer, etter arbeidssted og næring, 4. kvartal 2014, i prosent:

	Jordbruk, skogbruk og fiske	Bergverksdrift og utvinning	Industri	Elektrisitet, vann og renovasjon	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, reparasjon av motorvogner	Transport og lagring	Overnattings- og serveringsvirksomhet	Informasjon og kommunikasjon	Finansiering og forsikring	Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	Forretningsmessig tjenesteyting	Off.adm., forsvar, sosialforsikring	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Personlig tjenesteyting	Uoppgitt
Lillehammer	1,2	0,2	3,5	1,8	6,0	15,0	3,0	4,9	4,1	0,8	5,7	3,8	11,7	8,6	24,7	4,7	0,5
Gjøvik	2,6	0,1	6,9	1,3	8,7	16,9	2,4	2,9	3,7	1,6	4,6	4,5	5,4	8,7	26,0	3,2	0,4
Dovre	10,5	0,4	4,9	1,7	11,5	12,5	4,0	11,8	0,3	0,6	4,0	1,9	7,3	7,8	18,1	2,1	0,6
Lesja	23,4	0,0	5,0	0,0	12,6	8,5	6,2	1,9	0,2	0,0	4,2	0,6	7,2	6,3	20,7	2,9	0,3
Skjåk	15,6	0,0	13,6	2,1	9,4	7,3	6,8	4,3	1,1	0,8	2,5	3,0	3,6	6,7	18,3	3,4	1,3
Lom	15,3	0,0	5,7	1,0	8,9	11,0	5,4	8,1	0,2	2,8	2,8	2,1	4,6	8,2	19,2	4,0	0,8
Vågå	12,9	0,0	2,5	5,6	16,7	8,8	3,4	4,7	0,1	0,3	4,7	5,1	5,1	5,9	20,0	3,7	0,6
Nord-Fron	9,2	0,4	1,8	3,6	16,6	15,7	4,0	4,8	1,8	1,3	3,5	1,0	4,4	10,5	17,9	2,9	0,7
Sel	5,0	0,1	11,4	0,6	8,3	14,7	6,9	3,9	0,7	0,7	3,9	4,9	4,5	9,2	21,6	2,8	0,7
Sør-Fron	15,4	0,0	2,9	0,7	17,2	6,8	3,5	7,8	0,2	1,1	1,7	3,6	6,3	7,3	22,3	2,5	0,7
Ringebu	10,4	0,9	18,1	1,3	11,0	12,9	4,2	5,5	0,1	0,4	1,9	2,8	2,5	5,8	17,8	3,7	0,6
Øyer	6,7	0,5	9,0	1,1	12,1	9,8	2,4	12,3	0,3	0,0	3,9	4,8	6,0	9,0	17,3	4,5	0,6
Gausdal	14,2	0,1	10,6	0,5	17,0	7,6	5,6	3,1	0,8	0,0	2,0	1,6	5,0	9,4	20,3	1,7	0,4
Østre Toten	8,3	0,0	10,7	0,5	8,1	9,5	9,8	1,3	0,3	2,0	4,0	3,0	4,1	12,3	22,6	2,5	0,8
Vestre Toten	3,8	0,2	39,4	0,7	4,3	7,1	3,5	1,4	0,5	0,2	2,8	0,9	3,1	6,9	22,0	2,8	0,5
Jevnaker	4,5	0,0	18,0	2,6	10,0	11,2	3,3	3,1	0,2	1,0	3,1	3,3	5,8	6,8	23,3	3,1	0,6
Lunner	3,8	0,5	2,1	0,0	15,3	13,5	4,2	1,9	0,6	0,4	3,1	2,2	8,5	10,1	30,0	2,8	0,9
Gran	4,1	0,0	4,9	1,5	9,8	14,1	8,4	3,7	2,4	0,7	3,1	2,3	5,7	9,0	26,3	3,3	0,7

	Jordbruk, skogbruk og fiske	Bergverksdrift og utvinning	Industri	Elektrisitet, vann og renovasjon	Bygge- og anleggsvirksomhet	Varehandel, reparasjon av motorvogner	Transport og lagring	Overnattings- og serveringsvirksomhet	Informasjon og kommunikasjon	Finansiering og forsikring	Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	Forretningsmessig tjenesteyting	Off.adm., forsvar, sosialforsikring	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Personlig tjenesteyting	Uoppgitt
Søndre Land	6,6	0,1	5,5	1,2	6,1	7,8	3,2	0,6	0,1	0,0	1,7	3,0	5,4	7,3	48,5	2,2	0,8
Nordre Land	7,0	0,0	11,6	2,4	10,4	15,0	6,6	2,0	0,2	0,5	3,4	2,7	4,3	8,6	21,1	3,4	0,7
Sør-Aurdal	9,5	0,1	10,3	1,7	14,8	12,2	2,6	2,6	0,5	0,3	3,2	2,8	3,6	6,4	26,4	1,4	1,5
Etnedal	15,4	0,0	3,8	1,6	8,5	9,5	6,7	1,6	0,2	2,4	2,2	3,4	6,7	7,5	26,7	2,8	1,2
Nord-Aurdal	6,0	0,3	3,1	2,1	9,3	20,5	6,6	4,9	2,7	1,0	4,3	5,1	4,7	8,0	17,5	3,4	0,5
Vestre Slidre	13,7	0,1	10,3	6,8	11,9	8,8	1,4	1,0	0,5	1,6	2,4	3,3	6,0	8,6	20,2	1,7	1,6
Øystre Slidre	6,8	1,7	3,5	0,7	13,7	12,4	1,9	9,4	0,3	1,0	4,9	5,0	4,1	5,5	24,8	3,3	0,9
Vang	14,0	0,0	4,0	2,6	15,7	9,2	2,2	2,5	0,5	1,3	3,2	1,1	7,0	8,3	24,7	2,6	1,1
Oppland	5,7	0,2	9,1	1,5	9,3	13,3	4,4	3,8	2,0	1,0	4,0	3,3	6,2	8,5	23,7	3,3	0,6
Landet	2,4	2,5	8,7	1,1	8,0	13,8	5,4	3,4	3,5	1,8	6,3	5,1	6,2	7,9	19,8	3,7	0,5

Vedleggstabell 3 Sysselsetting og innvandring

Sysselsatte innvandrere 15-74 år, etter region, kjønn, tid, statistikkvariabel og landbakgrunn, 4. kvartal 2014									
		Sysselsatte absolutt tall				Sysselsatte prosent			
		Hele befolkningen	Alle innvandrere	Gruppe 1	Gruppe 2	Hele befolkningen	Alle innvandrere	Gruppe 1	Gruppe 2
Østfold	Menn	72 133	10 016	5 841	4 175	66,5	61,5	73,1	50,2
	Kvinner	63 626	7 612	3 451	4 161	59,8	51,2	62,0	44,8
Akershus	Menn	158 086	28 826	17 395	11 431	72,5	71,4	76,1	65,2
	Kvinner	143 304	22 459	11 026	11 433	67,0	61,3	69,7	54,9
Oslo	Menn	182 370	52 452	24 339	28 113	71,8	67,2	75,8	61,3
	Kvinner	167 612	39 505	16 887	22 618	67,3	56,6	71,1	49,0
Hedmark	Menn	50 051	4 229	2 798	1 431	67,6	59,6	71,6	44,9
	Kvinner	44 249	3 605	1 984	1 621	61,4	53,9	62,9	45,8
Oppland	Menn	50 812	4 504	3 002	1 502	70,5	61,9	74,4	46,4
	Kvinner	44 633	3 613	1 928	1 685	64,2	56,3	66,7	47,7
Buskerud	Menn	74 606	12 672	7 813	4 859	71,3	68,8	77,2	58,6
	Kvinner	65 574	9 514	4 748	4 766	64,8	57,5	67,4	50,1
Vestfold	Menn	62 665	7 923	5 202	2 721	68,7	66,3	74,0	55,2
	Kvinner	56 376	6 482	3 460	3 022	62,4	57,3	65,6	50,1
Telemark	Menn	43 709	4 260	2 516	1 744	66,8	56,3	68,0	45,1
	Kvinner	39 371	3 787	1 691	2 096	61,8	53,1	61,8	47,6
Aust-Agder	Menn	29 294	3 174	2 096	1 078	67,2	61,0	70,1	48,7
	Kvinner	25 899	2 577	1 430	1 147	61,7	53,3	63,6	44,3
Vest-Agder	Menn	47 821	5 858	3 309	2 549	70,4	62,3	74,4	51,5
	Kvinner	42 055	4 713	2 111	2 602	63,9	54,1	63,8	48,2

Sysseksatte innvandrere 15-74 år, etter region, kjønn, tid, statistikkvariabel og landbakgrunn, 4. kvartal 2014									
		Sysseksatte absolutt tall				Sysseksatte prosent			
		Hele befolkningen	Alle innvandrere	Gruppe 1	Gruppe 2	Hele befolkningen	Alle innvandrere	Gruppe 1	Gruppe 2
Rogaland	Menn	134 937	24 551	16 484	8 067	75,6	75,6	81,2	66,2
	Kvinner	114 746	16 417	8 702	7 715	68,7	61,6	69,0	55,0
Hordaland	Menn	143 298	20 482	13 845	6 637	73,2	71,3	78,3	60,2
	Kvinner	124 890	14 357	7 576	6 781	67,6	60,6	68,6	53,6
Sogn og Fjordane	Menn	30 767	3 372	2 694	678	74,4	71,4	81,3	48,1
	Kvinner	26 695	2 481	1 559	922	69,8	62,1	71,0	51,2
Møre og Romsdal	Menn	74 409	9 314	7 316	1 998	73,4	72,0	78,6	54,9
	Kvinner	62 380	6 835	3 830	3 005	66,7	63,3	69,0	57,3
Sør-Trøndelag	Menn	86 991	10 116	6 424	3 692	72,1	67,6	74,7	57,9
	Kvinner	75 702	7 484	3 809	3 675	66,4	59,6	69,7	51,9
Nord-Trøndelag	Menn	35 896	2 463	1 669	794	70,3	59,9	70,9	45,2
	Kvinner	31 339	2 033	977	1 056	64,0	55,2	67,1	47,5
Nordland	Menn	64 144	5 451	3 532	1 919	69,0	62,3	73,8	48,3
	Kvinner	56 335	4 727	2 313	2 414	64,3	59,9	69,2	53,1
Troms	Menn	45 053	4 653	3 022	1 631	70,5	65,8	74,4	54,2
	Kvinner	39 587	4 038	2 175	1 863	66,0	62,6	70,3	55,5
Finnmark	Menn	20 642	2 704	1 794	910	68,4	66,4	71,4	58,4
	Kvinner	17 943	2 566	1 275	1 291	65,8	65,5	69,7	61,8
0 Hele landet	Menn	1 407 684	217 020	131 091	85 929	71,3	67,9	76,2	58,3
	Kvinner	1 242 316	164 805	80 932	83 873	65,5	58,3	68,4	51,1

Sysseisseting og næringsliv i Oppland i 2015

På oppdrag fra Oppland fylkeskommune har Østlandsforskning laget dette notatet om sysseisseting og næringsliv i Oppland. Notatet inngår som en del av underlagsmaterialet til Oppland fylkeskommune i deres arbeid med Fylkesstatistikk 2015.

ØF-notat 09/2015

ISSN nr: 0808-4653